

imidlertid alle i Udvalget været enige om, at det vilde have sin store Interesse at faae dette Spørgsmaal grundig og nøie undersøgt. Jeg for min Part, som forøvrigt ikke staar i den allerfjerneste Forbindelse med disse Sukkerfabriker, har læst dette Andragende med den største Interesse, og jeg har ikke villet tilbageholde nogle Bemærkninger i den Anledning. Disse Bemærkninger skulle gaa ud paa, at det vilde være i høj Grad ønskeligt, om det kunde lykkes at faae Positionerne for Sukkertolden her forandrede i den Retning, at det kunde blive muligt at producere Farin her i Landet. Jeg giver Sukkerfabrikerne Ret i, at, som Toldafgiften for Tiden er ordnet, vil det ikke være muligt, idet Farin, som efter Andragendets Fremstilling maa betragtes som raffineret Sukker, indgaar her i Landet sammen med uraffineret Sukker, og derfor er det ikke muligt her at foretage den Raffinering, som er nødvendig for at fremstille dette Sukker. Jeg skulde, som sagt, meget anbefale, at Sagen tages under nøie Overveielse. Det er ikke alene, fordi jeg har en levende Interesse for al Fabrication herhjemme og finder det af Vigtighed, at der gjøres Alt, hvad der kan gjøres, for ialtsald ikke at lægge den Hindringer i veien, men fordi jeg tror, at for en meget stor Del vil Landets Fremgang bero paa, at Fabricationen faar en sund og kraftig Udvikling. Jeg skal dog ikke komme ind paa Details, efterdi det ikke for Tiden vilde interessere det høie Thing. — Der er et andet Spørgsmaal, hvorom ogsaa hele Udvalget er enig, og det er at henstille til den høie Regjering at tage under Overveielse Forholdet til Sverige og Norge, at undersøge, om det ikke vilde være muligt at faae en nærmere og lettere Forbindelse med disse Lande. Jeg har ikke alene kunnet underskrive dette Punkt af Betænkningen, men jeg maa tilstaa, at jeg i ganske særlig Grad interesserer mig for denne Sag. Det har været en Tanke, der meget har beskæftiget mig, og det er min Overbevisning, at, hvis noget Saadant skulde lykkes — jeg haaber, det vil kunne lykkes — saa vil derved være beredt en jævn og god Veie for vor hele Virksomhed herhjemme, der vil være af en Betydning som intet Andet af, hvad man vilde kunne paapege som Lettelse for vort Industri og Haandværk. Jeg er ikke blind for, at, hvis Mellemrigsloven mellem Norge og Sverige, saaledes som den nu er mellem de to Lande, bliver udvidet til ogsaa at gjælde for Danmark, saaledes at alle Fabricata, alle Tilvirkninger fra det ene Land, gif toldfrit ind i det andet, saa vilde derved mangan Virksomhed i Danmark faae en meget haard Kamp at bestaa, thi baade

Sverige og Norge, men navnlig Sverige, ere i industriel Henseende meget udviklede. Det vil blive svært for Mange, og jeg tror ogsaa nok, at maaste Enkelte ville komme til at bukke under; men det er nu engang ikke Industriens Tanke saaledes at ville forlange af Lovgivningsmagten eller Samfundet, at det skal skabe kunstige Gjerder, hvorved den indenfor vort lille Samfund kan trives. Den ønsker netop i høj Grad de Besværligheder, der ere forbundne med en saa betydelig Udvidelse af Markedet, som derved vilde fremkomme. Industrien og Haandværket ere ikke blinde for, at det ikke kan forlanges, at Jolk under saadanne Omstændigheder skulde bære over med de Industrier, der ikke kunne bestaa med Konkurrencen. Jeg er derfor overbevist om, at en saadan Udvidelse vilde blive en Fremgang, en Opmuntring for den livskraftige Industri og Haandværket i vort Land, der vil være af den allerstørste Betydning. Min Tro er den, at de Virksomheder, der ville have sværest ved under saadanne Omstændigheder at konkurrere med vore Naboer, ville være dem, der høre ind under den store Industri, men af dem kan der ogsaa træves Mere end af den lille Industri. Vort Haandværk er, tror jeg, saa udviklet, at det i det Hele lettere vil kunne konkurrere. Jeg vil derfor med disse Ord yderligere fremhæve Betydningen af den Indstilling, hele Udvalget har gjort, og den Opfordring, Udvalget har stillet til Regjeringen om at tage denne Sag under nøie Overveielse og skjænke den sin hele Opmærksomhed. — Der er nogle enkelte andre Punkter i de Forslag, Flertallet har gjort til de enkelte Sætser, som jeg ogsaa kunde have Øyst til at gjøre en Bemærkning ved, ikke fordi jeg tror, at det i og for sig har nogen væsentlig Betydning i dette Dødblik, thi ogsaa jeg nærer kun meget ringe Haab om, at denne Toldlov vil blive ført igennem, men fordi jeg med Hensyn til adskillige Positioner, som vedrøre Fabricationer og Haandværk her i Landet, de saakaldte Beskyttelses-sætser, derved kunde finde Anledning til at sige, at, om end Udvalgets Flertal utvivlsomt har viist en Bestræbelse efter at være mere hensynsfuldt end ved tidligere Leiligheder — det erkjender jeg — saa er det alligevel gaaet for vidt paa adskillige Punkter med Hensyn til Beskyttelser i de fra Landstinget oversendte Sætser. Det skyldes utvivlsomt kun Ubekjendtskab med de virkelige Forhold, Mangel paa Kjendskab til, hvorvidt vedkommende Industrier vil kunne bære en saadan Beskyttelse eller ikke. Jeg kommer derved tilbage til, hvad jeg den allerførste Gang, jeg havde den Ære at tage